ఆత్మోపహారము

[సర్వలోకేశ్వర శతకము]

రచయిత

బులుసు వేంకటేశ్వరులు

బి. వి. అండ్ సన్సు,
రామారావుపేట, కాకినాడ

1955 డిసెంబరు

Re 0.50

పునర్ముద్రితము

వెల 0-8-0

ఒక్క మాట

"ఆత్మోపహార" మనుపేర నీశతకమును 1947 సంవత్సరము ౧౦౮ పద్యములు వ్రాసి ప్రకటించితిని. వెంటనే ప్రతులు చెల్లిపోయినవి. దానిప్రతులకై పలువురు మిత్రులు కోరినను, వెంటనే పునర్ముద్రింపవలసియున్నను, కారణాంతరములచే నది నేఁటిదనుక పునర్ముద్రితము కాలేదు.

ప్రస్తుతముద్రణమున "శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా!" అను మకుటము చేర్చితిని. గురు శివాభేదరూపక మగు నీశతకమును బండితపామరులు మెచ్చి ప్రతులకై తొందరపెట్టుటచే నే నిపుడు ముద్రింపక తప్పనిసరియైనది. నే నుపేక్షించుటకుఁ గారణ మిది: భగవద్భక్తసంబంధము. రహస్యముగనే యుండవలసినది. అట్లే గురుభక్తసంబంధమును ఇది కేవలము వ్యక్తిగతము. అట్లని తామును పాలుపంచుకొని యానందింత మనువా రున్నపుడు వారిని దృణీకరించుట ధర్మముకాదు. ఈకారణముచే వల దనుకొన్నను నిది ముద్రింపవలసివచ్చినది.

పరిహాసరచనలపైఁ బ్రాణ మున్నవారికిఁ బరమార్థరచనలపైఁ గంటగిం పుండకమానదు. వారి కిది యుద్దేశింపఁబడలేదు.

గ్రంథకర్త.

ఆత్మోపహారము

[సర్వలోకేశ్వర శతకము]

శ్రీశ్రీశ్రీగురుదేవపాదజలజ శ్రీమత్సుధావార్ధి వి
శ్వశ్రేయస్సముపార్జనంబునఁ బరబ్రహ్మప్రమోదాప్తికై
స్వశ్రేయస్కరబుద్ధిషట్పదము లుత్సాహించి క్రోలున్ మహ
త్వశ్రీలౌ నమృతంపుబిందువులు శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౧

నీ కారుణ్యకటాక్షలబ్ధవితానిశ్శేషనిత్యప్రస
న్నాకల్పుండను దొల్లి వ్రాసితిని దేవా! నీకు నర్పించితిన్
నా కావ్యంబులు పెక్కు భక్తిభరితానందప్రపూర్ణాత్మతన్
ప్రాకామ్యంబు నొసంగి ప్రోచితివి శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౨

భవదీయస్మరణంబె నాకెపుడు నాపత్సింధుపోతం బగున్
భవరోగంబులఁ బాపు వెజ్జగుఁ బరబ్రహ్మానుభావప్రభా
భవమై యొప్పుచునుండు నాకదియ నిత్యస్తుత్యగాయత్రియై
భవభక్తిప్రదమై సదా మనుచు శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! 3

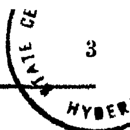
పరమోత్కృష్టము నాదు జన్మము మహాభవ్యంబు నా వర్తనం
బు రమాధీశ్వర పట్టభద్రుఁడను నన్ మమ్మాటికిం బోలఁడం
బురుహోద్భూతుఁడుఁ దక్కుదేవతలు నింద్రోపేంద్రు లేలెక్క? త
త్పరమానందసుఖస్వరూపుఁడను శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౪

ఆజన్మాంతముఁ గోరుకొందుఁ బరమాత్మానూనసంధాన, మే
నేజన్మంబుల నెట్టిపుణ్యముల నేయేవేళలం జేయ వి
భ్రాజత్స్ఫురమొ? తావకీనపదసేవాభాగ్యయోగంబు, దే
వా! జాగ్రత్పరిణామ మిమ్ము దయ శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౫

నీ సంకల్పము దైవనిర్ణయము త్వన్నిర్ముక్తవాక్యంబు లౌ
నాసంకర్షణువాక్యముల్ తలఁపఁగా నో దీవు బ్రహ్మంబు త్వ
ద్దాసత్వంబు జరాజనిప్రతతి కుద్దాలంబు బ్రహ్మర్షివ
ర్యా! సద్యోగివరేణ్యా! ప్రోవు నను శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౬

నీ పాదంబుల నాశ్రయించినవి తండ్రీ! సర్వతీర్థంబులున్
నీ పంచన్ భయభక్తిఁ జేరి కొలుచున్ నిర్వాణసుజ్ఞానముల్
నీపాలంబడి నిల్చియున్నవి జగన్నిర్మాణశక్తుల్ ప్రభూ!
ప్రాపై ప్రోవుము నన్ను వత్సలత శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౭

కీకారణ్యమునందు నుండి దివిజశ్రేణుంకరం బైన యా
నాకంబందు వసించు దివ్యసుఖముల్ గైకొన్న యట్లుండఁగా
లోకాన్నత్యదసాధసౌఖ్యములపై లోలత్వమున్ బాపి దే
వా! కల్పింపు నితాంతనిస్పృహను శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౮

బ్రహ్మజ్ఞానము రూపుదాల్చితివి మా ప్రత్యక్షపుణ్యంబుగా
బ్రహ్మర్షి ప్రవరుండ వైతి గురురూపం బద్దియే కానిచో
బ్రహ్మేంద్రాదులు నందఁజాలని మహాప్రజ్ఞానవిజ్ఞానముల్
బ్రహ్మత్వంబు గడించు టె ట్లికను శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౯

నీ సేవాపరిపూర్ణకాంక్ష యదివో నిర్వాణసామ్రాజ్యల
క్ష్మీసింహాసనసుప్రతిష్ఠిత సుఖశ్రీప్రాప్తిమూలంబు నా
నీ సాంగత్యమహాభిలాషము జగన్నిర్మాణచాతుర్యశో
భాసాదృశ్యము వేయునేల? యిఁక శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౧౦

భవదీయంబగు సత్కృపాగరిమ సంపాదించినం గాని నే
భవఘోరాంబుధి దాఁటఁజాలను భవత్ప్రాప్తిం మనంజాల; నీ
సవిశేషం బగు సత్కృపం బడయుఁగా శక్తుండ నేఁ గాను నీ
వవశ్యంబుగఁ బ్రోవకున్న యెడ శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౧౧

నీ సర్వాంకషపాండితీగరిమ త్వన్నిర్మోహసంపత్తియున్
నీ సాంగత్యమహానుభావము భవన్నిష్ణాతసౌందర్యమున్
నీ సాన్నిధ్యమహాప్రకాశము జగన్నిర్మాణచాతుర్యమున్
వాసించుంగద! మేలుబంతు లయి శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౧౨

నీ నామం బొకమాఱు జిహ్వాపయినిన్ నిల్పంగ నాపిమ్మటన్
నీ నారాయణరూప మాత్మను గనున్ నిష్ఠన్ బ్రదర్శింప, త్వ
న్నానాదివ్యచరిత్ర మొక్కపరిఁ బుణ్యం బంచు నాలింప, దే
వా! వర్తించు నరుండు నీవయయి శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౧౩

నీవే నాదగు సర్వమంచు మదిలో నిష్ఠాత్మ భావించుచున్
రావే కావవె యంచు నార్తి నినుఁ జేరం బిల్చి చింతించినన్
భావింపంగ సమస్తధర్మములు నీపా లన్న భావంబుతో
రావా? యన్నను వచ్చితీరెదవు శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౧౪

ఆపద్బాంధవుఁ డన్న దైవ మన సర్వానందమూలం బనన్
బాపారణ్యదవానలుం డన జగద్భద్రప్రభుం డన్ననున్
నాపై సత్కృప నించు దివ్యుఁడు జగన్మాన్యుం డనన్ నీవ దే
వా! ప్రోవంగదె నిత్యమున్ కృపను శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౧౫

చరితార్థంబులు జీవితంబులని సుస్వాంతంబులన్ బొంగిపో
దురు దేవా! నినుఁ గన్న సర్వజను లెంతో నీకటాక్షంబుచే
నరు దే తాము సనందనాదు లని గర్వానందులై యుండఁగాటల్
పరమేశుం గని యాడువారుగద శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౧౬

రాతి న్నాతిని జేసినట్టి తొలి [illegible]రాముండపా [illegible] చ
ట్రాతిన్ బ్రహ్మవిదుం బొనర్చిన జగద్రక్షాత్ముఁ డౌ నీవు [illegible]
రీతిం బోలఁగఁ జాల రన్యులు నినున్ శ్రీభక్తరక్షప్రభుం
ప్రాంతన్ నన్ను ననుగ్రహింపఁగదె శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౧౭

ఆనందంబున నప్పటప్పటికి భక్త్యావిష్టతన్ దేవ! నీ
గానాలాపము చేయుచుండెదను మత్కంఠారవాసిగ్గత
జ్యానాదంబు భయంకరారులకుఁ బ్రాణాపాయమై [illegible]చ్చు దే
వా! నిత్యామృతవృష్టిఁ దేల్చు నను శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా!

నిన్నుం గోరెదు భక్తవర్యులకడన్ నీ వుండు దెల్లప్పుడున్
నిన్నుం గొల్వఁగఁబోవువారికడకున్ నీవై చనంబోదు వే
నెన్నంజాలను దావకీనకృప నింతేనిన్ మహాదేవ! ఆ
పన్నత్రాణపరాయణా! శరణు శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౧౯

వనితాగారసుఖానుభోగములఁ జీవంబున్ వితాచేయుచున్
దనుఁ దా నేమి యెఱుంగలేక తనువే తథ్యంబు తా నంచు దు
ర్జనుఁ డందున్ మృషయయాసుఖంబుఁ దన సంసారంబునన్ జిక్కి యె
వ్వనికిన్ సాధ్యముగాదు ని న్నెఱుఁగ శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా!

గురుదేవా! భవదీయదివ్యచరితల్ క్రోడీకరింపంగ శ్రీ
కరముల్ భారతసంహితల్ బహులసత్కావ్యప్రబంధంబు లౌ;
పరమానందము లోకసంతతి కగున్ భక్తావళిం బ్రోచు నీ
వరవాత్సల్యవిశేష మెంచెదను శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౨౧

ఓంశివం బైన విశాలవిశ్వమున నీ సాంగత్యభాగ్యంబు తా
నణువై మేరుసమానసత్ఫలము నీయంజాలు నీనామమే
ప్రణవోచ్చారణ మొక్కసారి వినినన్ బాపాటవుల్ కూలు నీ
ప్రణుతిం గొల్చినవా రెపో సురలు శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౨౨

మాటల్ చాలవు నీగుణంబులను నేమాడ్కిన్ ప్రశంసింపఁగా
నాటల్ పాటలు గావు శక్తి యిది తా నల్పంబె యూహాఁ గాన; నీ
మాటల్ మానగు మంత్రతంత్రములు బ్రహ్మజ్ఞానమూలంబులున్
బాటింపం దగు మాకు నెల్లపుడు శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౨౩

నిను సేవింపఁగ నబ్బు సంపదలు నిఞ్జింతింప మాంగళ్యముల్
వెనువెంటన్ బొడసూపు నిన్నుఁ గనఁగా విశ్వాత్మభావంబుఁ దోఁ
చును సర్వంగతుఁ డైనవాఁడ వగుటన్ జోద్యంబె సర్వంబు స
ప్పనముం జేసిన దేవదేవుఁడవు శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౧౪

గురువే లేఁడు మహాగురుత్వమున వైకుంఠుం డగన్ మించినా
వరుగన్ లేదు పఠింప నెయ్యెడను శాస్త్రార్థంబుల న్నేర్చినా
వరయన్ లేదు జగంబుఁగాని ఘనలోకార్థంబులన్ మించి స
ర్వరహస్యజ్ఞుఁడ వైతి లోకగురు శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౧౫

నలసారం బగు సంసృతిం దొరఁగి మాన్యం బైన దివ్యస్థితిన్
బొలుపొందం గన యాత్మతత్త్వమును సంపూర్ణంబుగాఁ గాంచియు
వ్వల వైరాగ్యమునందు రాగియగు నిన్భావించు భక్తుండను; ని
న్బలుమార్గంబుల సంస్తుతించెదను శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౧౬

భవదీయంబగు సత్కృపాగరిమ సంప్రాప్తించు భాగ్యంబు సం
భవముం జేసి ననుం ద్వదీయుఁ డని చెప్పంజూడఁగాఁ గోరుదున్
భవపాశంబుల నొక్కపెట్టునను ద్రుంపంజాలు భాగ్యంబు దే
వ! వరంబుల్ గృపసేయు మింకిపుడు శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౧౭

కడునీచం బగు నాదు జన్మమును నీకారుణ్యసంపత్తిచేఁ
గడుశోభాకరముం బొనర్చితివి నీకారుణ్యమే లేనిచోఁ
నడుగంగావలెనా మదీయ మగు జన్మానంతదుఃఖస్థితిన్
బడయంగాఁగలనే సుఖస్థితిని శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౧౮

జగదుద్ధారక మామహామహిమతో జన్మించి మా కెన్నఁడున్
సుగతుల్ గల్గఁగఁజేసి దివ్యమహిమన్ క్షోణీతలంబందె స్వ
ర్గగతుల్ సృష్టియొనర్చి నిత్యమయి శంకాగ్రంథివిచ్ఛేదస
ర్వాగరిష్ఠం బగు జ్ఞాన మిచ్చితివి శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౨౯

సౌజన్యంబుఁ గృపాపరాయణత యాజన్మప్రసిద్ధంబులై
పూజన్ గాంచిన వయ్యు నీకడను నీపుణ్యం బగణ్యంబు నే
యోజం గాంచిన నీసమానుఁ డెఁక లేకుం టబ్బురంబే? మహా
రాజ ప్రస్ఫుటదేవదేవుఁడవు! శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! 30

అణువై గీ వణువై మహామహిమ బ్రహ్మాండానుభావుండవై
గణనీయంబయి వెల్గువెల్గును గనంగాఁ జాలి బ్రహ్మర్షివై
గుణులందుం గుణివై తపర్చు నిను నేఁ గొల్తున్ మహాభక్తితోఁ
బ్రణవాత్ముండవు జ్ఞానమూర్తి వని శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! 3౧

కైలాసంబు నివాసభూమి త్రిజగత్కళ్యాణమే వృత్తి యా
లోలం బౌసురవృక్షమూలమె సుఖాలోలాత్మపీఠంబుఁ గా
వ్యాలంకారవిశేషభూషల కలభ్యం బైన దేరూపు లీ
లాలోలుండవు వదేవుఁడవు శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! 3౨

పలుకుం బల్కనఁ దేనెలూరు, మఱి హృత్పద్మంబు జృంభించు నీ
విలసద్గానసుధాప్రవాహనివహావిర్భూతవిద్యుత్తరం
గలసచ్ఛీల సరోత్తమోత్తముసకున్ గాంభీర్యధైర్యంబులన్
వలగొన్నట్టి మహానుభావుఁడవు శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! 33

కామక్రోధమహాపిశాచము లహంకారంబు మోహాదులున్
భీమప్రౌఢిమఁ దాఁకి నన్ను నతిగా భీతుం బొనర్చు న్విభూ!
నామానంబున వానినిం దునుమఁగాసం జాల దేవాదిదే
వా! ముఖ్యారులఁ దున్మి కావు నను శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా!

ఈలోకంబున జీవమాత్ర పరమాహీనప్రభావంబు సం
బాలింపంగను బారలౌకికమహాభాగ్యంబుఁ గైకోఁగ నీ
వాలోకించి మముం బొనర్చితి ద్వమార్త్యం బైన పుణ్యాళిగాఁ
బాలింపంగదవే త్రికాలముల శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౩౫

నిద్రాహారము లీ వెఱుంగవు మహానిర్ణిద్రసౌభాగ్యసం
పద్రాజ్యంబున సుస్థిరుండవు జగద్భద్రానుసంధాయివై
క్షుద్రం బౌ నిహలోకసౌఖ్యముల నక్షుద్రప్రభావంబుతో
భద్రాత్మా! త్యజియించి మించితివి శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౩౬

నీ వేదంబు లెఱుంగఁగా మఱి భవన్నిత్యాత్మభావంబు నీ
వాచామాధురి నీవివేకగుణమున్ భక్తానుకంపాత్మ్యయున్
ప్రాచుర్యం బగు తావకీనసుగుణవ్రాతంబు లెక్కింపఁగా
వాచోభర్తకు నైన నీలగునె? శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౩౭

ఒకమాటైనను నీముఖాంబురుహ మత్యుత్సాహసంప్రాప్తిఁ దో
నకలంకాత్ములు చూచుచో నదియు బ్రహ్మానందమే యిచ్చు వా
రికి నింకన్ గడుభక్తితోడ నినుఁ దండ్రీ! నిత్యము గొల్చువా
రకదా! దైవతమూర్తు లీభువిని శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౩౮

పరమేశా! భవదీయసత్కృపమహాభాగ్యంబు నేఁ గన్నచో
సరిరా రెవ్వరు మూఁడులోకముల నాశ్చర్యంబు నాకు న్విభూ!
పరిపూర్ణం బగు తావకీనకృప నాపైఁ బర్వినన్ నేనె త్వ
ద్వరరూపంబున నైక్యమై మనుదు శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౩౯

త్రిజగత్పావన మైన నీచరితఁ గీర్తింపం దొరంకొంట యు
క్కుజ మాయుఃప్రద మైహికార్థఫలకాంక్షాలభ్యశోభాకరం
బు జనిన్ రూపడఁగించు నౌషధము సమ్మోహజ్వరధ్వంసి స
ర్వజగత్స్తుత్యము మోక్షదాయకము శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా!

నిను సేవించిన యాక్షణంబె నరు నిర్నిద్రప్రభారేఖ ల
ల్లన నాచ్ఛాదనముం బొనర్చి సుమనోలక్ష్మిప్రదుం జేయు ము
క్తిని హస్తగతముం బొనర్చు నిఁకఁ దాదృశంబు లేదందుఁ బ్రా
ణసంజీవా! పరమాత్మరూప! శివ! శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౪౧

పరసేవాపరసంస్తుతి ప్రవణతల్ పాటింపఁ గోరన్ నిరం
తరమున్ దావకపాదపద్మవిలసద్ధ్యానంబుఁ ద్వత్సేవయున్
గరుణాసాంద్ర! యొసంగు నాకు నది భాగ్యంబంచు భావించి నీ
వరరూపంబు భజించికొందు నిఁక శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౪౨

నినుఁ గొల్వ న్సమకట్టి యు న్నొకమహానిష్ఠాగరిష్ఠుండు బ్ర
హ్మ నుపాసించి గడించె నిత్య మగు నాత్మానందసింహాసనం
బును వే యొక్కఁడు వేనవేలుగ ధనంబుల్ గీర్తిఁ గాంచె న్మహా
వని నింకొక్కరుఁ జేలు టబ్బురమె శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౪౩

ఆలుంబిడ్డల నేలుకీతిఁ గుసుమాస్త్రాజీవహింసాస్థితిన్
గాలుం గల్చెదురీతి లోకమున దుష్కార్యప్రవృత్తాత్ములన్
ద్రోలంజాలెడి శక్తియుక్తుల తెఱంగున్ జూప నీవేకదా!
వాలాయంబుగ మార్గదర్శి వికశ శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౨౨

కామక్రోధమదాదిశత్రువులచేఁ గాయంబు సంతప్తము
భామాలింగనసౌఖ్యమందు మది సంభావింపఁ [illegible]
క్షేమప్రస్ఫుటదివ్యమార్గమున శిక్షింపఁగ లేకుంట దే
వా! మాన్యాత్మ! కృపాత్ముఁ గైకొనుము శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా!

కాముం బాములఁ బెట్టి పోషించి నిష్కాముం దగం జేసి సు
త్రామాదు ల్గనలేని సుస్థితి మహాత్మా! [illegible]
నామంబే పదివేలు సేయును సవర్ణ్యం బద్ది యెవ్వానికన్
రామాత్మోపతి కీడు నీవెకద! శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౨౩

కామక్రూరుని బాపి క్రోధుఁ గడుఁ [illegible] జేసి [illegible]
ర్థ్యాము ల్లోభుని రూపుమాపి [illegible]
ర్థ్యామున్ వాని నోసర్చి యంత మదు సన్నాహంబున [illegible]
వా! మాత్సర్యుని జంపి బ్రోవు సను శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా!

ఘోరానేకమహాఘపంకమున నాసక్తి జన్మంబే కల్గనీ
పారావారవిహీనసంసరణసాపాఘాబ్ధిలో ముంగనీ
సారాసారవివేకహీనజనసంసర్గంబె నన్ముట్టనీ
ప్రారబ్ధం బెటులున్న నిన్విడువ శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౨౫

దారప్రాప్తమమత్వదుఃఖదమహాదారిద్ర్యమే కల్గనీ
క్రూరానేకరిపుప్రభీకరమహాఘోరస్థితుల్ గల్గనీ

యూశాత్రిందివదుర్నివారకలుషౌఘాళిన్ నను బొందనీ
ప్రారంభించితిఁ గొల్వఁగా విమవ శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౪౯

కరుణాశూన్యుఁడనై చెడంగుచు మహాకష్టంబులన్ గ్రుగ్గఁగాఁ
బరిపాటి న్ననుఁ గొట్టి త్రిప్పి నరకప్రాప్తిన్ లభింపించినన్
బరమాఘంబులప్రోవు నాపయిని నీవై తెచ్చి బంధించినన్
బరమాత్మా! నిను వీడఁజాల నిఁక శర్వా! లోకేశ్వరా! ౫౦

నీ సన్నేత్రుతజాయమానకరుణానిర్మగ్నవీక్షాళి ని
త్యానందప్రదవాఙ్మణిస్థగితదివ్యాత్మప్రబోధాద్భుతా
నూనప్రస్ఫుటరత్నహారము నను బుణ్యాత్మునిం జేసి దే
వా! నిత్యోత్సవ మబ్బఁజేసినది శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౫౧

నీకల్యాణగుణప్రకీర్తనము నిర్మింపంగఁ జాలు న్విభూ!
సాకల్యంబుగ మోక్షరాజ్యపదవీసమ్రాజ్యవిస్తారసా
ఖ్యాకల్పప్రభుతాప్రసక్తి పరలోకంబందు నీలోకముల్
ప్రాకామ్యంబుల నిచ్చు నిక్కమిది శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౫౨

వ్రతదానక్రతుయోగమూలమున లభ్యంబైనపుణ్యంబు నీ
స్తుతి యొక్కొక్కపుడాసర్చు పుణ్యలవముం దూఁపంగఁ ద్వత్స్తోత్రపు
ణ్యతయే కోటిమడుంగు లెక్కనగు సంతస్సార మూహింప సు
వ్రతసేవాఫలము యగణ్యమగు శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౫౩

అనర్గాంగవిశాలనేత్రములు నేత్రానందముం గూర్ప సు
శ్లోకం బౌముఖపంకజంబు సిరిచే శోభింప విస్తీర్ణమై
లోకల్ మెచ్చులలాట మొప్పఁగ మహాలోలత్వముం గూర్చు స
ర్వాంగస్థంబగుమూర్తిఁ దాల్చితివి శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౫౪

నగుమోము న్నిగమోక్తి నిర్ఝరముగా నానారసాస్వాదనా
సుగుణోత్పత్తి భవజ్జనిస్ఫురితమై శోభింప నిత్యప్రస
న్నగరిష్ఠం బగు నీముఖాంబుజము చెన్నార న్మదీయాత్మలోఁ
బగలున్ రేలును నిల్పఁగావుతను శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౫౫

నాతండ్రీ! నను గావఁ బుట్టిన జగన్నాథుండవే నీవు మి
థ్యాతాత్పర్యమున స్వతండవని ని న్నెట్లొల్లువారిం జేయుమా
రాతంకం బొకయింత లేక నరకంబందు న్ప్రవేశింపఁగ
ప్రాతస్సంధ్యల నిన్ స్తుతించెదను శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౫౬

స్ఫుటజృంభంబు ముఖారవిందము మహాసూర్యాగ్నిప్రభాసంబు, ను
త్కటసుజ్ఞానమయూఖమాలికలకున్ స్థానంబు కందోయి, యీ
నిటలంబున్ దలఁపు ల్విశాలములు, నిర్నిద్రప్రభాజాలమౌ
పటురూపంబు ధరించె నీవుగను శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౫౭

పలుకుల్ తేనెలు భావము ల్మధురముల్ భాసించు సద్రత్నముల్
వెలికిం జిమ్మట లూరకుండుటె మహావేదాంతబోధంబు నీ
తలఁపే బ్రహ్మము నిన్నుఁ గాంచుటె మహాతత్త్వంబు నీస్పర్శయే
పలుకుల్ నేయుననేల? ముక్తియగు శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా!

శాస్త్రజ్ఞానము శస్త్రసాధనలచేఁ జావంగఁ జంపంగ బ్ర
హ్మాస్త్రంబుల్ రచియించి చంపుకొనఁగా నేఁ గాని తత్త్వంబు నే
శాస్త్రజ్ఞుండు గ్రహింపనేర్చె నిఁక నాశాస్త్రంబులం గాల్పనా?
వస్త్రంబైనను రాదు శాస్త్రముల శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౫౯

ఆ లంచు న్గదిబాంధ నొక్కటి గళంబందున్ బిగింపన్ గడున్
మేలుం గాంచితి నంచు వెఱ్ఱియయిసుమ్మీ మోసపోవున్ జనుం
డాలుం బిడ్డలె ఘోరపాశములుగా నాపాదమున్ జుట్టఁగా
ఫాలాక్షా! కలదే సుఖం బనఁగ శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౬౦

చదువు న్సంపదయు లేక నీఘనకటాక్షం బింత సోఁకంగ నన్
విదుఁడుం గోవిదుఁ డంచు లోకు లన నేవిద్యావిశేషంబో కో
విదుఁ డైతిన్ భవదీయసత్కృపఁ గృపావిష్టాత్ముఁ గానంగ లే
ర దరిద్రుల్ జను లేమనంగలను? శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౬౧

అంతం బన్నదిలేదు నీమహిమకా వంతైన సర్వజ్ఞభా
స్వంతుం డైతివి చూడఁ జూడఁగఁ బరబ్రహ్మానుభావంబు వే
దాంతం బంట సమస్తముం దిముడు నా కాశ్చర్యమే లేదు స
ర్వాంతానూనమహాప్రభుండ వీక శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౬౨

త్వత్కంఠారవదివ్యదుందుభినినాదం బెంచ వజ్రంబె యా
స్ఫోత్కర్ష న్నినుఁ బట్టు దుర్జనకుభృద్భూతాళికి న్జూడఁగా
నుత్కంఠ న్నినుఁ గొల్చువారి కదియో యుత్కృష్టశోభాకరా
పత్కాలోద్ధరణం బగు న్నిజము శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౬౩

ప్రతినిత్యంబును నీపదాబ్జములకున్ బ్రత్యూషవేళ న్విభూ!
సతు లర్పించి హృదంతరంబున నినున్ ధ్యానింపఁగా సర్వదే
వతలుం గానని చిత్స్థిరత్వము జగద్బంధుత్వము నై సౌఖ్యమున్
ప్రతిపుణ్యంబు లభించుచుండుఁగద శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౬౪

ధనమా శాశ్వత? మంగనాజనములా తత్త్వోపదేష్టల్? ప్రభూ!
మనమా నిశ్చల? మాయువా? స్థిరము సమ్మానంబులా కోరికల్?
వనమా ముక్తిద? మయ్యలా ప్రభులు? బువ్వావాంఛసేయంబు? పా
వనమా సంపద? లౌల్యమా గుణము? శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా!

అరరే! మూర్ఖులు మూఢు లంధులు మహాహంకారనిర్మగ్నులు, లీ
శ్వరవిద్రోహులు పాపసంభవులు దుశ్చారిత్రు లత్యల్పు లె
వ్వారు నిన్ను న్నినుఁ గొల్చు మమ్ము మఱి మాభక్తాళి నిందింపఁగాఁ
బరులం జేరుదు రట్టివా రికను శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౨౧

దేహంబంతయు భూతి నీ వలఁది వాగ్దేవీకృపాలంబివై
"యోహో! శంకర! శర్వ! ఈశ!" యని నీవొప్పార ని స్బిల్చుకో
న్మాహేశాద్భుతదర్శనోత్సవ మగున్ మాకు స్మహాదేవ! ని
ర్వాహింపంగల వెన్ని రూపములో? శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౨౨

భవభక్తప్రవరా! త్వదీయ జగతీప్రాశస్త్య సౌభాగ్యముల్
అవిలంఘ్యం బగు సంస్కృతీజలధి దేవా! దాఁటు నైపుణ్యమున్
భవబంధచ్ఛిదనంత శక్తియు. జగద్బంధుత్వసద్భావ మా
రవి చంద్రానలబుక్షమై వెలుఁగు శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౨౩

దానత్యాగపవిత్రవర్తనములన్ ధర్మప్రతిష్ఠాపనన్
జ్ఞానధ్యానమహావివేకగుణవిజ్ఞానంబులందున్ రసా
సూనాస్వాదనశక్తియుక్తుల సగర్వోద్దారభానంబులన్
రాణింపం డొరుఁ డీవు దక్క నీక శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౨౪

నీ గానంబున రాల్గరఁగును భవన్నిర్మోహసంసక్తికిన్
యోగీంద్రుల్ భళిరే యటంద్రు భవదీయోత్సాహవిస్ఫూర్తికిన్

రాగాంధత్వము గంగ్రము దేవతలు స్వర్గవ్యగ్రత ల్వీడి దే
వా! గంధర్వులు నిన్నుఁ బొగడుదురు శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా!

గుదసంశోషణ మాచరించుటమొదల్ లూర్కొర్చుంట నిల్చుంటయుక్
సదభిప్రాయయుతాస్యభాషణము సత్సంభావనా నైపుణుల్
విదితం బౌవిధముల్ సమస్తమును నిర్విఘ్నంబుగా నీకడక్
బ్రతుకంగాఁ గఱప స్వతెస్సినులు శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౭౦

నీకు న్మాత్రముఁ బట్టి నీయడుగుల న్సేవింప ని న్గాంగా
నీకారుణ్యముఁ గాంచ ని న్బొగడఁగా నీవాక్సుధం గ్రోలఁగా
నీకై మ్రొక్కఁగ ని న్భజింపఁగ నిను న్నిత్యంబు దర్శింపఁగాఁ
బ్రాకామ్యంబుల నందఁ గోరుదును శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౭౨

భవదీయంబగు సత్కటాక్షమునకు న్పాత్రుండు గానట్టి మా
నవుఁ డెన్నన్ శిశిరర్తువందుఁ బడుపర్ణం బెన్న నాపర్ణమున్
జవముం జీవము వాసి రాలి పడి నిస్సారంబు నై పోవు స
వ్యవసంతామలయోగమున్ గనక శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! 23

ఘనపక్షంబులఁ దాల్చి పొంగిపడుచు న్గర్వప్రవృత్తాత్మ భా
నునివంక న్జబితేర నాతపనుతీక్ష్ణోదగ్రకీలావళిక్
గని పక్షంబులు బుగ్గిగా నొడలు దగ్ధం బౌ ద్విజప్రక్రియన్
వసరుం జీవియు నిన్నెదుర్చునెడ శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౨౪

కలలోఁ గాంచినదుఃఖముల్ మనము గ్రుక్కంజేయ భ్రాంతంబుగాఁ
దెలియన్నేరక క్రుంగిపోయి నిజమన్దృష్టిం బ్రలాపించు నా
కలలోఁ గాంచిన వెంత సుస్థిరములోఁ గాంచు న్మనుష్యుండు నా
వల మేల్కాంచి భవాబ్ధిసౌఖ్య మిదె శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా!

మును నీచే నపవర్గ రాజ్యసుఖసమ్మోదంబు నిత్యాత్మ మం
దిన పుణ్యాత్ములు నిన్ను సారథిగ మైత్రి న్గొల్చి ని ర్వ్యాపృగాఁ
గొని కామ్యంబులు మంటఁ గల్పి వ్రతసద్గోష్ఠి న్త్వదీయప్రభా
వనిరూఢాత్మను గన్నవారెకద? శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౨౬

నిన్ను న్సర్వమునందు సర్వమును దా నీయందె దృష్టించి నే
తెన్నం గన్నులఁ గాంచకే వఱలు నుర్వీదేవత న్దేవతన్
అన్న న్మిన్నను హేమము న్శిలను దేవా! నీవుగాఁ జూడ నా
పన్నత్రాణపరాయణా! యొసఁగు శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౨౭

కడుపు గ్లాళ్ళను లేని కట్టుకథల స్గల్పించి యూపిస్మృతుల్
నడుమ న్గొన్నియసహ్యవర్ణనలు విన్నాణంబుగాఁ జొన్పి యీ
నడఁచు న్జీవిత మంత వ్యర్థముగ దివ్యజ్ఞానమును గానఁ జే
వ్వాఁడు మూర్ఖాత్ములు దుష్కృవు ల్డలఁప శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా!

ఆనందం బన సన్యకాంతల ననాయాసంబుగం గాంచు టే
జ్ఞానం బన్నను నాంగ్లవిద్యఁ గడు నిష్ణాతాత్ముఁ డౌటే మహా
దానం బన్నను నీచజాతి కిడుటే తాత్పర్యమైపోయె నే
వ్వానిం బల్కెడు? నీవిలాస మిది శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౨౯

నీవే నేనయి నేనె నీవయి మఱి న్నేనే సమస్తంబునై
యీవిశ్వం బది మద్వినిర్గతమునై యిష్టానుసారంబుగాఁ
బ్రావిర్భావము నందుచు న్వడలుచు న్వర్తించి సర్గించుచు
న్భావింతు న్సకలంబు లీలగను శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౩౦

జీవబ్రహ్మలు వేఱుగాఁ దలఁచుచో సేవింతు భృత్యుండనై
దేవా! శంకర! ఈశ్వరా! నిను సదా దివ్యాత్మభక్తుండనై
జీవబ్రహ్మల నద్వయం బనుచు నేఁ జింతించువేళ న్మహో
భావుండ న్ననలంబు నే నగుదు శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౮౧

ఏభావంబున నేవిధంబున మహామీనాత్మసంతుష్టియౌ
నాభావంబున నామహూర్తమున ని న్నర్చించి పెంపొందుదున్
బ్రాభాతార్కసహస్రసామ్య మది నీబ్రహ్మప్రవర్చస్సు దే
వా! భక్తిన్ సతతంబు గాంతు సది శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౮౨

అతులోదారమహాప్రతాపుఁడవు ని న్నత్యంతము న్గొల్తు సం
తత సర్వేశ్వరసత్స్వరూపుఁ డగు సత్యుం బెన్న భక్తుండవు సు
న్రసవాచూడామణిగా, మహామహిముఁడా, రంజిల్లు లోకంబులన్
ప్రతియేలేని మనీషివై, నిజము శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౮౩

నీ విఖ్యాతచరిత్రముల్ తడవుచు న్నీపల్కు లాలించుచున్
నీ విద్యావినయప్రవృత్తులు మది న్నిత్యంబు భావించుచున్
యీవిశ్వంభర జీవయాత్రకొఱకే నిచ్చించియున్నాఁడ నీ
ప్రావిర్భావము మాదుపుణ్య మది శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౮౪

పురుషుం బుణ్యము లాస్తిపాస్తులు మహాపుణ్యంబుఁ బాపంబులు
న్నరనారు ల్పరు లాత్ములు న్ధనములు న్ధాన్యంబులు న్నొసిత్తులున్
గిరులు న్రాజులు గంధము ల్సలములు న్గర్మంబు మర్మంబులున్
నటుల న్జేసితి నెన్నొ లీలనయి శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౮౫

ధర్మంబుల్ గరుణింతుఁ బ్రీతి నని గీతాశాస్త్రముం జెప్పి యా
ధర్మంబు ల్నశియించుచుండఁ గనియు న్ధాటస్థ్యముం దాల్చి యే
మర్మంబు న్గనట్టు లుందువది మామాకర్మముల్ గాన యే
వర్మంబుల్ ధరియింతువో యెఱుఁగ శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా!

పరనారీపరకాంచనాభిరతి యెవ్వారుం గనంబోని యీ
భరతాఖ్యప్రథితప్రపంచమున దౌర్భాగ్యంబున న్నేఁడ యీ
పరనారీపరకాంచనాభిరతి పర్వంజొచ్చె. నత్యంతమున్
బరిపూర్ణం బగు నాశకారణము శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౧౭

నాకేలా? భువనప్రపంచవిఃసన్నాట్యాంశ వీావుండఁగాఁ
గెక్కో రక్షణ మాను నే నెవఁడ నీకై చెప్పఁగా? దేవ! నా
చీకాకుల్ తలపెట్టి చెప్పుకొనఁగా సిగ్గౌను నజ్ఞానినై
వాకొన్నాఁడ క్షమింపఁగాఁ దగును శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౧౮

ఒకటేయున్నది యుంటే నుండు మఱి రెండున్నట్టులూహించుటే
సకలార్తిప్రదయౌ; నిరంజనము నిస్త్రైగుణ్యనిర్భిన్న మౌ
యొకటే నే ననుచిత్స్థిరత్వ మది యే యోగాస్య మదాని దే
వ! కృపాసంస్థితిఁ గాంచి మించెదను శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౧౯

ఎందాఁకన్ హృదయాంతరాళమున నాకేనన్న భావం బగున్
అందాఁక న్నిను నద్వితీయగురుఁగా నాచార్యుఁగా శంభుఁగా
డెందాన న్దలఁపోయుదు న్గొలుతుఁ జాటెంతు న్మహాభక్తితో
వందింతు న్గరుణాప్రసాద మిడు శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౨౦

ందిగో నీవు కృపావతారమునఁ బ్రత్యక్షించుచున్నావు నా
ందిలో నిల్వుము దేవదేవ! యటులే మన్నింపుమా తప్పిదం
ంది యున్నన్ శివ! పోను, పోను మది సత్యంతంబు నిన్బట్టనీ
దనాబ్జంబు మనంబునన్ నిలుపు శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౯౧

రమేశా! పరిపూర్ణవత్సల! మహాభాస్వన్నిధానంబ! యీ
్వర! దేవా! కరుణామయా! శరణు! భిక్షాం దేహి సర్వేశ్వరా!
రమాత్మా! భవసింధుపోత! కరుణాపాథోధి! యాత్మేశ్వరా!
ర మీవే! కరుణింపఁగా నీకను శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౯౨

ప్రదక్షక! దీనపోషక! మహాహ్లాదప్రియంభావుకా .
ానుగ్రహదక్ష! దుష్టజనశిక్షాదక్ష! మాం పాహి శం
హ! పాపాటవికాదవాగ్ని! కరుణాపూర్ణోదధీ! సద్గురూ!
ాపై కావఁగదే ననున్ సతము శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౯౩

దీనా! జనత శేఖరా! త్రిభువనోదీర్ణప్రభానిర్మితా!
ావే! కావవె! చూడవే! తలఁపవే! రక్షింప శిక్షింపవే!
వే! తావకపావనాద్భుతకరం బీవై కనుం జేర్పవే!
ావానంద మొసంగనే! కరుణ శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౯౪

ెలామానుషవిగ్రహా! భువనవల్లీపావనోపఘ్న! స
ల్లోన్నద! మహాత్మ! సర్వగుణ వాక్ఛ్రీభూష! దివ్యోద్భవా!
లోలభ్రమ...సంతోషకా!
...కారకమూ! శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౯౫

ఈశా! వ్యాసపరాశరాదికనుతా! యిష్టార్థసంధాయకా!
ఆశాస్యాఖిలసిద్ధిదాయక! మహేశా! దేవదేవాధికా!
కాశీనాథ! సనాథనాథ! జగతీకారుణ్య! సంసారదు
ష్పాశచ్ఛేదకరా! జగద్రమణ! శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౯౬

దేవా! మంగళమంగజాతనిధనా! దివ్యాత్మ! శర్వా! ప్రభూ!
భావోద్రేక! శశాంకశేఖర! జగద్భద్రంకరా! యీశ్వరా!
ప్రావృట్కాలపయోదసన్నిభమహారావాన్వితా! శంకరా!
భావాభావవిభావభావుకుఁడ! శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౯౭

శర్వా! సర్వదిగంతరాత్మ! పరమైశ్వర్యాన్వితా! ఈశ్వరా!
సర్వాధ్యక్ష! సమస్తలోకవరదా! సర్వేశ్వరా! శంకరా!
గీర్వాణార్చితపాదపద్మయుగళా! కేళీప్రదా! చిత్సుఖా!
పార్వత్యంకతలప్రభూతసుఖ! శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౯౮

భక్తాధీనమనోంబుజాత! కరుణాసాంద్రోన్నిధీ! శంకరా!
యుక్తాయుక్తవివేకమూలమ! మహాయుక్తిప్రధానాత్మ! శ్రీ
భక్తాభీష్టవరప్రసాద! సుగుణాభ్యర్చాన్వితా! యీశ్వరా!
భక్తానీకవశంకరా! గురుఁడ! శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౯౯

జననం బందితి నేను శ్రీబుఃసువంశంబందు నాయకుసా
దుని సద్గోత్రజుఁడన్ త్వదీయసదభక్తుండన్ నినున్ నిత్యము
గని పూజింతును వేంకటేశ్వరుఁడ నీకారుణ్య మర్థించు నే
నున్నా నుంటిని స్వీకరింపు మిఁక శర్వా! సర్వలోకేశ్వరా! ౧౦౦

★